

Hospodárska a sociálna rada
Slovenskej republiky

Bratislava 12.10.2022

Číslo záznamu: 88663/2022

Z Á Z N A M

z mimoriadneho plenárneho zasadnutia Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky konaného dňa 12.10.2022

Miesto konania: nová budova Úradu vlády SR
Prítomní: podľa prezenčnej listiny
Rokovanie viedol: Milan Krajniak, predseda HSR SR

Návrh programu:

1. Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025
2. Problémy s obchádzaním štandardného legislatívneho procesu (RÚZ)
3. Rôzne

Rokovanie otvoril a viedol predseda rady M. Krajniak, ktorý privítal zástupcov vlády, zástupcov zamestnancov a zástupcov zamestnávateľov a skonštatoval, že mimoriadne plenárne zasadnutie je uznášaniaschopné a môže prijímať závery.

Prítomných pozdravil i predseda vlády E. Heger.

Predseda rady M. Krajniak ospravedlnil neprítomnosť zástupcu Spoločných odborov Slovenska. Ich písomné stanovisko bude prílohou k záznamu.

Predseda rady M. Krajniak vyzval prítomných, aby sa vyjadrili, či súhlasia s návrhom programu mimoriadneho plenárneho zasadnutia uvedeného v pozvánke a či majú návrhy na jeho doplnenie.

Program rokovania bol schválený bez pripomienok.

K bodu 1:

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025

Materiál uviedol štátny tajomník Ministerstva financií SR M. Klimek.

Štátny tajomník Ministerstva financií SR M. Klimek uviedol, že návrh rozpočtu verejnej správy sa pripravoval v mimoriadne komplikovaných podmienkach prebiehajúcej trojprvkovej polykrízy. Z pohľadu Ministerstva financií SR je hlavným a nosným cieľom riešenie najurgentnejších výziev a hlavnou úlohou v súvislosti s krízou je kompenzácia a eliminácia negatívnych dopadov. Informoval plénum, čo by neschválenie rozpočtu znamenalo, ako je písaný návrh štátneho rozpočtu a aj návrh rozpočtu verejnej správy, lebo ide o 2 rozpočty. Rozpočtové provizorium by vláde znemožnilo pomáhať ľuďom a realizovať kompenzačné opatrenia. V konečnom dôsledku by neschválenie rozpočtu ohrozilo riadne plnenie základných úloh štátu.

Pripomienky za KOZ SR predniesla M. Uhlerová. V písomnom stanovisku KOZ SR predložila najmä prierezové pripomienky k návrhu rozpočtu verejnej správy. M. Uhlerová vyzdvihla, že sa záväzky z vyšších kolektívnych zmlúv pretavili aj do návrhu štátneho rozpočtu. M. Uhlerová uviedla, že KOZ SR požaduje prijatie navýšenia štátneho rozpočtu na rok 2022 v takom znení, aby mohla byť doručená pomoc najzraniteľnejším skupinám a podnikom, a zároveň, aby už z rozpočtu bolo zrejmé, na aký účel budú zvýšené prostriedky využité. Uviedla, že KOZ SR a celkovo verejnosť volá po kompenzačných opatreniach, ktoré by pomohli zmierniť dopady inflačnej a energetickej krízy. V tejto súvislosti upozornila, že z návrhu rozpočtu nie je jasné, ako sa má využiť rezerva 3,4 mld. euro. KOZ SR požaduje, aby kompenzačné opatrenia boli adresné a pomohli čo najviac zraniteľným a ohrozeným sociálnym skupinám, firmám a verejným inštitúciám. KOZ SR žiada, aby alokované zdroje boli využité na kompenzáciu zvýšených nákladov spojených s vykurovaním a energiami pre verejné inštitúcie, ako sú školy, škôlky, nemocnice, zariadenia sociálnych služieb a podobne.

M. Uhlerová uviedla, že KOZ SR očakáva, že rozpočet verejnej správy bude prijatý a nedôjde k možnému rozpočtovému provizoriu, čo by malo neblahý vplyv na celkový chod krajiny. Zdôraznila, že zabezpečenie prijatia rozpočtu umožní naplniť všetky záväzky vyplývajúce z uzavretých vyšších kolektívnych zmlúv. Znamená to nárast plátov pre zamestnancov verejného sektora, ale aj plátov zdravotníkov, zabezpečenie financovania sociálneho systému a pomoci najohrozenejším skupinám obyvateľstva, ale aj financovanie všetkých nevyhnutných kompenzačných opatrení pre domácnosti a firmy. M. Uhlerová ďalej citovala pripomienky z písomného stanoviska KOZ SR.

Ďalšie pripomienky KOZ SR z ich písomného stanoviska predniesla M. Brodzianska a F. Zaparanik za kapitolu dopravy a bývania.

A. Szalay za KOZ SR predniesol stanovisko k návrhu rozpočtu ku kapitole zdravotníctva, ktoré nebolo súčasťou písomného stanoviska KOZ SR. Uviedol, že rozpočet pre kapitolu zdravotníctva je nedostatočný, v návrhu rozpočtu chýba pol miliardy eur. Poukázal na zlý stav zdravotníctva. Upozornil, že v Programovom vyhlásení vlády SR je zdravotníctvo jednou

z priorit, pričom tento návrh rozpočtu naopak zdravotníctvo devastuje. Apeloval na predsedu vlády E. Hegera, aby vláda podnikla kroky na zastabilizovanie zdravotníctva v krajine.

P. Ondek za KOZ SR predniesol stanovisko k návrhu rozpočtu za kapitolu školstva, ktoré nebolo súčasťou písomného stanoviska KOZ SR. Za najdôležitejšiu požiadavku považuje, z dôvodu očakávaného nárastu cien energie, dofinancovanie regionálneho školstva, to isté aj pre vysoké školy a originálne kompetencie preneseného výkonu štátnej správy MŠ, ZUŠ, Centrá voľného času a ďalšie. Upozornil na jednej strane na pokles zamestnancov v oblasti školstva, a na strane druhej na nárast študentov, čo predstavuje vyššie náklady na samotnú činnosť škôl, hlavne na energie. Obe prednesené stanoviská KOZ SR predloží aj v písomnej podobe.

Predseda rady M. Krajniak reagoval, že čo sa týka rezervy 3,4 mld. eur, na rokovanie vlády SR bude predložený upresnený materiál, bude to presne rozpísané do kapitol.

Nasledovala diskusia k predneseným pripomienkam KOZ SR.

Predseda vlády E. Heger zdôraznil, že ako vláda SR budú apelovať na to, aby rozpočet v NR SR bol schválený.

R. Karlubík za AZZZ SR uviedol, že pripomienky AZZZ SR predložila v písomnom stanovisku. Stanovisko AZZZ SR k návrhu rozpočtu je zatiaľ nesúhlasné, majú však záujem o vecný, profesionálny a sociálny dialóg. Zdôraznil, že pri zostavovaní rozpočtu treba rešpektovať veci, ktoré sú dané zákonom. Uviedol, že v návrhu rozpočtu vidí snahu ministerstva financií SR pre podnikateľský sektor, kompenzácia energií, rezerva 1,5 mld eur. Musí to byť dobre rozpísané a adresné. Apeloval na vládných predstaviteľov, aby sa to prerozdeľovanie pomoci časovo nepredlžovalo. Očakávajú pomoc aj zo strany Európskej komisie. Uviedol tiež, že základom priemyslu je veda, výskum, technológie, v tejto súvislosti poukázal na nečerpanie starých eurofondov.

Ďalej uviedol, že pripomienky za AZZZ SR za jednotlivé sektory budú referovať z písomného stanoviska R. Machunka, I. Pramuk, M. Šóth a M. Štofko. AZZZ SR je otvorená diskusii, budú sa pýtať, očakávať odpovede, a na základe zodpovedaného budú schopní preformulovať svoje zatiaľ nesúhlasné stanovisko.

R. Machunka z AZZZ SR konštatoval, že v písomnom stanovisku uplatnili viaceré zásadné pripomienky, pričom v krátkosti zhrnul pripomienky týkajúce sa požiadavky jasného definovania podoby pomoci a kompenzácií vysokých cien energií zo strany vlády, ďalej poľnohospodárstva a potravinárstva a dopravy s tým, že podrobnosti sú uvedené v písomnom stanovisku. Následne odovzdal slovo kolegom z AZZZ SR, ktorí uviedli pripomienky týkajúce sa zdravotníctva.

I. Pramuk z AZZZ SR uviedol, že rozpočet bol oproti pôvodnému návrhu prezentovanému včera na stretnutí MZ SR s AZZZ SR, SLK, AOPP krátený o cca 450 mil. €. V tom je aj 340

mil. €, ktoré žiadame aby išli ako platba za poistencov štátu. Bolo povedané, že energie sa majú riešiť samostatne,

M. Štofko z AZZZ SR uviedol, že uplatnené pripomienky by rád zhrnul do 2 celkov. V prvej časti by som rád upozornil na rozdiel rozpočtu 2022 (6,38 mld. eur) a OS 2022 (7,7 mld. eur). Keďže by sme sa ale mali skôr pozerat' na výdavky VZP resp. zdravotného poistenia, je možné konštatovať, že podľa tabuľky 85 je rozdiel rozpočtu 22 a OS 22 na úrovni 557 mil. EUR. Počas roka došlo prostredníctvom rôznych finančných operácií k dofinancovaniu na úrovni 360 mil. EUR. Rád by som preto apeloval na fakt, že je v súčasnosti nevyhnutné riešiť aj tohtoročnú situáciu. Riešili sme to takmer presne pred rokom, súčasná situácia však jasne odzrkadľuje, že riešenia z minulého roka, či už naplnené alebo nie, neboli postačujúce.

Druhá časť sa týka návrhu rozpočtu VS na rok 2023. Materiál konštatuje celkové navýšenie rozpočtu na rok 2023 o 1,2 mld EUR. Ide však o porovnanie rozpočtovaných výdavkov a nie očakávanej skutočnosti. Žiadame preto, aby materiál jasne zadefinoval, že celkové rozpočtované výdavky na rok 2023 nevzrastú o uvedenú sumu, ale v skutočnosti rozpočet plánuje s ich poklesom o 83 mil. EUR (2023 N vs 2022 OS).

Rozpočet (2023N) je prakticky na rovnakej úrovni ako očakávaná skutočnosť tohto roka (2022 OS) - ak započítame už spomínané transfery na úrovni 340 mil. EUR, je nárast pod úrovňou očakávanej inflácie, očistenej aj o energie. Vzhľadom na post-covidovú situáciu a vysokú infláciu na Slovensku je takýto predpoklad nerealistický a nestačí ani na krytie inflácie nákladov spojených s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ani na krytie nevyhnutných administratívnych výdavkov poisťovní.

V riadku „Výdavky na transfery subjektom verejnej správy – na VZP“, je potrebné jasne zadefinovať a deklarovať podmienky a časový harmonogram, za akých budú tieto prostriedky uvoľnené do platby za poistenca štátu na rok 2023.

Zmeny politik neobsahujú navýšenie o mnohé potrebné investície viaceré prostredníctvom UHP vnímané ako potrebné a opodstatnené) – okrem iného kultivácia DRG a posilnenie praxí všeobecného lekárstva. Súčasne nezahŕňajú navýšenie výdavkov na inovatívne lieky v súlade so schválenou dopadovou štúdiou 363/2011- 60 mil. EUR v návrhu RVS vs 110 mil. EUR v dopadovej štúdiu, pričom však úspora (napr. výnimkové lieky -14 mil. EUR) zostala nezmenená. V rámci mzdového navýšenia je potrebné konštatovať, že neobsahuje navýšenie v ambulantnom sektore – pričom tento segment predpokladá minimálne navýšenie o 40 mil. EUR.

V rámci diskusie o energiách uviedol, že sú radi, že si tvorcovia rozpočtu uvedomujú severitu tohto problému a snažia sa ju akútne riešiť.

M.Šóth z AZZZ SR na zasadnutí odprezentoval nasledovné pripomienky zásadného charakteru:

1. V tabuľke č 85 je prezentovaná v stĺpci 2022R suma 220 mil. € v stĺpci 2022 OS je len 100 mil. €. V tejto súvislosti, keďže sa jedná o nevyčerpané prostriedky ktoré boli v roku 2021 dané do rezervy, žiadajú špecifikovať, ako bude realizovaná dofinancovanie v roku 2022 (najmä nevyčerpaných 120 mil. €).
2. Vo výdavkoch VZP na rok 2023 sú zahrnuté „Platy ÚZS (navýšenie koeficientov + roky praxe)“. Upozorňujeme, že je potrebné sanovať aj personálny náklad na ambulanciách pre zabránenie straty konkurencieschopnosti, stabilizovanie sestier a lekárov u ambulantných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.
3. Čo sa týka sanácie rastúcich nákladov na energie z iných zdrojov ako je rozpočet pre zdravotníctvo, je nutné deklarovať písomne, z ktorej položky budú sanované energie pre neštátnych poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (ambulancie, nemocnice, jednodňová

zdravotná starostlivosť), že zdravotnícke zariadenia budú riešené v rámci subjektov verejnej správy. Podľa platnej legislatívy medzi subjekty verejnej správy nie je možné zahrnúť väčšinu neštátnych poskytovateľov. Preto žiadame, aby ku kapitole verejná správa, za účelom čerpanie prostriedkov na sanáciu rastúcich nákladov energií boli doplnené aj neštátne zdravotnícke zariadenia, prípadne riešené samostatne.

Nasledovala diskusia k predneseným pripomienkam AZZZ SR. Vzhľadom na rozdielne názory na informáciu prednesenú zo strany AZZZ SR, že rozpočet bol oproti pôvodnému návrhu prezentovanému na stretnutí MZ SR krátený o cca 450 mil. € sa dohodlo, že uvedená otázka bude objasnená na stretnutí v priebehu najbližších dní.

Predseda vlády E. Heger uviedol že rozpočet sa bude na vláde SR schvaľovať v piatok, aby bol ešte časový priestor prejsť a spracovať aj vypočítané pripomienky sociálnych partnerov. Na riešenie energetickej krízy sa vyčlenilo 5 miliárd eur, je to rozpočet pomoci ľuďom.

M. Kiraľvarga za RÚZ uviedol, že návrh rozpočtu berie na vedomie s pripomienkami. Pripomienky RÚZ predložila v písomnom stanovisku. M. Kiraľvarga zároveň za zamestnávateľské zväzy požiadal, aby vláda predstavila do konca októbra konkrétny plán pomoci s cenami energií, zhruba vo výške 1,5 mld. euro.

A. Beljajev za APZD uviedol, že návrh rozpočtu berie na vedomie s pripomienkami. Pripomienky APZD predložila v písomnom stanovisku.

R. Brtáň za ZMOS uviedol, že ZMOS nesúhlasí s predloženým návrhom rozpočtu. Pripomienky ZMOS predložilo v písomnom stanovisku.

Nasledovala diskusia k pripomienkam RÚZ, APZD, ZMOS.

R. Karlubík za AZZZ SR uviedol, že je pre nich základné, aby sa vyjasnil problém v zdravotníctve, je potrebné presné zhrnutie, úprava textácie v rozpočte, po zajtrajšom stretnutí dá AZZZ SR stanovisko.

Predseda rady M. Krajniak reagoval, že bude ešte jedno stretnutie s AZZZ SR, kde si vyjasnia čísla (zajtra), úpravu textácie v rozpočte.

Štátny tajomník Ministerstva financií M. Klimek reagoval na pripomienky sociálnych partnerov, k sporným veciam podal vysvetlenie, zdôvodnil a niektoré veci objasnil.

Záver :

Rada predložený materiál prerokovala s nasledujúcimi závermi:

- A) KOZ SR, APZD, RÚZ, AZZZ SR súhlasí s predloženým materiálom s pripomienkami a odporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie,**
- B) ZMOS nesúhlasí s predloženým materiálom a neodporúča ho na ďalšie legislatívne konanie.**

K bodu 2:

Problémy s obchádzaním štandardného legislatívneho procesu (RÚZ)

RÚZ navrhuje zmeny v systéme predkladania poslaneckých legislatívnych návrhov tak, aby sa posilnila transparentnosť a predvídateľnosť legislatívneho procesu a právna istota adresátov práva. Svoje konkrétne návrhy na zmeny, a to zmenu zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku NR SR, zmenu legislatívnych pravidiel vlády SR a ďalšie návrhy predložili v písomnom stanovisku.

Predseda rady M. Krajniak uviedol, že zákon o rokovacom poriadku NR SR je vo výlučnej kompetencii parlamentu. Požiada predsedu parlamentu a podpredsedu vlády p. Holého, aby k tomu dali stanovisko.

Záver:

Rada berie prednesené informácie na vedomie.

K bodu 3:

Rôzne:

Predseda rady M. Krajniak informoval plénum, že v parlamente je poslanecký návrh pána poslanca M. Nemkyho a jeho kolegov o príplatkoch k mzde. Avizoval, že k danej téme zvolá pracovné stretnutie s predkladateľmi zákona a všetkými sociálnymi partnermi.

Predseda rady M. Krajniak poďakoval všetkým prítomným za účasť.

Prílohou záznamu sú písomné stanoviská KOZ SR, AZZZ SR, RÚZ, APZD, ZMOS, SOS k Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025.

za vládu

Milan K R A J N I A K
predseda rady

za zástupcov zamestnancov
Monika U H L E R O V Á
podpredsedníčka rady

za zástupcov zamestnávateľov
Roman K A R L U B Í K
podpredseda rady